

ISKOLAKERTEKÉRT ALAPÍTVÁNY

2020. ÉVI SZAKMAI BESZÁMOLÓJA

A 2020-as év megtanított bennünket arra, hogy semmi nem tervezhető abszolút mértékben előre, és nagyfokú rugalmasságra van szükség a kihívásoknak való megfelelésre.

Terveink megvalósítását nehezítette a világméretű (COVID-19) járvány, mely megjelenése kihívások elé állította az iskolakertek iránt elkötelezett embereket is.

Először a kármentést tűztük ki célul. Megfogalmaztunk egy „Ajánlást” a meglévő kertek vezetői számára, hogy hogyan cselekedjenek, hiszen tavasszal épp indult a kerti szezon, azonban az iskolákat a pandémia miatt bezárták, így a gyerekekkel való együtt kertészkedés lehetőségét el kellett vetni. (2020. 03. 16.)

Pár kertvezetővel összefogva honlapunkon Online-iskolakert rovatot indítottunk heti rendszerességgel (végig az online oktatás alatt) honlapunkon és megosztottuk a Facebook oldalunkon is, ahol tippeket adtunk az érdeklődőknek az iskolakerti foglalkozások kiváltására, otthoni környezetben is megvalósítható feladatokkal.

Az Online iskolakerti ötlettárnak pozitív fogadtatása volt, sokan használták munkájuk során. A visszajelzésekből kis képes beszámolók is születtek melyeket szintén megosztottunk honlapunkon és Facebook oldalunkon is.

Az Iskolakert, mint mozgalom, továbbra is nagy társadalmi érdeklődésnek örvend, sok iskolakert csatlakozott idén is az Iskolakert-hálózathoz. Jelenleg 221 a tagság létszáma.

Az óvodák is egyre nagyobb számban vágnak bele az „iskolakert” kialakításba, sőt bölcsődék is látnak már ebben lehetőséget. A kényszerű bezártság alatt sokan kezdtek a ház körül, vagy akár balkonokon, balkonládában kertészkedésbe, a kertészkedés pozitív mentálhigiénés hozadékát is megtapasztalva, melyet a szabadban végzett testmozgás és az öngondoskodás, saját termés elfogyasztása jelentett.

A kihívásoknak megfelelően, továbbra is nyitottan várjuk, hogy minél többen csatlakozzanak hozzánk és támogassák az iskolakertek ügyét.

Fő programunk az Országos Iskolakert-fejlesztési Program Iskolakerti Alapozó Alprogram III. ütemének szervezése és megvalósítása volt, melyben 50-50 iskola- és óvodakert fejlesztése valósult meg.

Csatlakoztunk a School Garden goes Europe Erasmus+ pályázathoz, ami támogatást nyert (PH Weingarten – Weingarteni Pedagógiai Főiskola vezetésével.)

2020 évi események részletesen:

I. ORSZÁGOS ISKOLAKERTFEJLESZTÉSI PROGRAM – Iskolakerti Alapozó Alprogram

Iskolakerti Alapozó Alprogram III. ütemének keretében szakmailag megterveztük és lebonyolítottuk 50 óvodakert és 50 iskolakert iskolakertfejlesztését (eszközellátás, képzés, mentorálás, nyílt napok koordinálása, mentortalálkozó és záró program szervezése, lebonyolítása.

A programban az Agrárminisztérium, mint támogató, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat, mint megbízó mellett együttműködő partnereink voltak, a Biokultúra Szövetség és a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület.

A program keretein belül megrendezésre kerülő események:

- 2020. 06. 22 – 06. 05. **Iskolakerti alapozó képzés** 1. rész (online) 50 fő részére,
- 2020. 06. 06 – 07. 20. **Óvodakerti alapozó képzés** 1. része (online) 50 fő részére
- 2020 tavaszától folyamatosan **50 iskola és 50 óvoda helyszíni pedagógiai mentorálása** az óvodakert/iskolakert működtetésének segítésére
- 2020. 09. 07. Online **nyílt nap** a mentorkertben DÖGÉN az Ölbey Irén Általános Iskolában,
- 2020. 09. 24. Online **nyílt nap** a mentorkertben Debrecenben a Debreceni Gönczy Pál Általános Iskolában,
- 2020. 10. 06. és 10. 07. Online Óvodakerti **nyílt nap** a Dorogi Zrínyi Ilona Óvodában,
- 2020. 10. 15. Online Iskolakerti **nyílt nap** Tenk Szent Imre Katolikus Általános Iskola,
- 2020. 10. 21. Online Óvodakerti **nyílt nap** Ajka Városi Óvoda Hétszínvirág Mentorkert,
- 2020. 10. 21. Online Iskolakerti **nyílt nap** Csongrád és Térsége Széchenyi István Általános Iskola,
- 2020. 10. 27. Online Óvodakerti **nyílt nap** a Hajdúhadházi Városi Óvoda Bercsényi utcai Telephely Óvodájában,
- 2020. 10. 21. Online Iskolakerti **nyílt nap** Győrvári Béni Balogh Ádám Általános Iskola,
- 2020. 11. 12. Online Iskolakerti **nyílt nap** a Boldogi Berecz Antal Általános Iskolában,
- 2020. 11. 20. **MENTORTALÁLKOZÓ** - online mentorműhely,
- 2020. 12. 01-04. **Óvodakerti alapozó képzés** online 2. része, 50 fő részére,
- 2020. 12. 03-04. **Iskolakerti alapozó képzés** online 2. rész, 50 fő részére.

II. Iskolakert-hálózat segítése

- 2020. 03. 23. **ONLINE ISKOLAKERT** ötlet- és feladatgyűjtemény szerkesztése és közreadása heti rendszerességgel honlapunkon és a Facebook oldalunkon,
- 2020. 11. 27. **VI. ORSZÁGOS ISKOLAKERT-HÁLÓZATI TALÁLKOZÓ** online, fókuszban az iskolakert és az online világ kapcsolata,
- Átadtuk 2021-ben is az **Iskolakertekért Díjat**, melyet ebben az évben a Lakitelki SzínesKert vezetője, Szelesné Kása Ilona nyert el (Rédei Kertimag Zrt. támogatásával),
- **Pályázatot írtunk ki *Terápiás elemek az óvoda- és iskolakertben* címmel,**
Cél: Ötletek, megoldások gyűjtése olyan kert-elemekről, illetve olyan pedagógiai módszerekről, melyek a kert jól ismert hatásain túlmutatóan célzottan a kert-terápia, kerti fejlesztő pedagógia eszközei lehetnek.
Nyertesek és nyereményük:
Boldogi Berecz Antal Általános Iskola - Nádland Kft. 100 000 Ft értékű árukészlete

Szlovák Általános Iskola, Óvoda és Kollégium - Oázis Kertészet 100 000 Ft értékű vásárlási utalványa támogatónk jóvoltából.

- **A School Garden goes Europe Erasmus** keretében online műhelymunkákon vettünk részt,
- A **TreeDependent** közreműködésével többszáz őshonos gyümölcsfa kiosztásában segítettük a jelentkező hálózati tagokat,
- Az **OÁZIS Kertészet felajánlásaként** többszáz cserepes fenyőfa (Karácsonykor kikölcsonzött, majd az ünnepek eltelte után hozzájuk visszaérkezett) gazdára találását segítettük a Hálózat körében, melyeket országosan 5 településen lehetett átvenni,
- **Biztonságos iskolakertek egészséges talajokon** - a 2019 Őszén meghirdetett **NÉBIH** által támogatott ingyenes talajvizsgálati pályázat keretében 10 iskolakert kapott megnyugtató laborvizsgálati eredményt 2020 tavaszán, valamint egyéni talajtani kiértékelést (egy esetben fordult elő határérték körüli érték, amit 2021 évben visszaellenőrizve már nem láttunk problémásnak),
- A hálózati tagsághoz való csatlakozás továbbra is ingyenes, a lehetőség nyitva áll mindenki előtt. Alapítványunk vállalásait honlapunkon bárki elérheti, a csatlakozás feltételeivel és a belépési Nyilatkozattal. Idén 47 intézmény döntött úgy, hogy csatlakozik az Iskolakert-hálózathoz.

III. Alapítvány egyéb tevékenységei

- Idén a 20 rollup-ból álló **Sokszínű Iskolakert vándorkiállításunk** is megpihent, mindössze 3 helyszínrre jutott el, hogy hirdesse az iskolakertek sokszínűségét,
- **Együttműködve Győr Megyei Jogú Városával**, a győri Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Karával és Székely Árpád egyéni vállalkozóval magaságadásokat alakítottunk ki egy győri óvodában, és egy gyógypedagógiai iskolában,
- Akkreditáltattunk az Iskolakerti alapozó továbbképzésünk mellett egy **30 órás „Óvodakerti alapozó pedagógus továbbképzést” is – blended formában**, amit integráltunk az Országos Iskolakert-fejlesztési Programba,
- **A Földforgatók** c. Nógrád-megyei pilot program részeként a programban résztvevő iskolák számára kertészeti mentorálást végeztünk és műhelynapot tartottunk:
  - Magyarnándor, 2020. 03. 10.,
- **Kertművelés és közösségi kertművelés** címmel az Apor Vilmos Katolikus Főiskola atipikus képzésben résztvevő hallgatók számára tartottunk egy napos foglalkozást a budapesti Mozikertben 2020. 08. 29-én,
- **Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata elnyert pályázatának keretében** a Budapest XVII. kerületi Mozikertet fejlesztettük, segítve ezzel, hogy a kerület pedagógusai számára még megfelelőbb oktató tér lehessen. Ennek keretében oktató táblákat helyeztünk ki és egy műhelynapot szerveztünk 2021. 09. 28-án a már megújult Mozikertben,

- **A Váci Egyházmegyei EKIF-fel**, mint az egyházmegye fenntartásában lévő oktatási intézmények fenntartójával kötött együttműködés keretében elkezdődött egy érzékenyítési-felkészítési folyamat az iskolakert, mint oktatási tér befogadására. Ennek keretében:
  - 2020. 02. 04-én érzékenyítő előadásokat tartottunk az intézmények vezetőinek és helyetteseiknek, elvittük a Vándorkiállításunkat, megtekintésre,
  - 2020. 02. 27-én, Vecsésen a leendő kertvezetők számára tartottunk műhelymunkát iskolakerti helyszínen,
  - 2020 tavaszán 11 iskolában végeztünk helyzetfelmérést és tanácsadást a leendő iskolakert kialakításával kapcsolatban,
- Az **Oktatási Hivatal felkérésére** az Ökoiskola online találkozóján előadást tartottunk a *Változó világ – változó Ökoiskola* gondolat jegyében az iskolakerti kapcsolódásokról 2020. 11. 24-én és 12. 01-én,
- A **Jane Goodall Intézet és az Agrárminisztérium felkérésére** beszámoltunk az Országos Iskolakert-fejlesztési Program Iskolakerti Alapozó Alprogram eddigi 3 ütemének tapasztalatairól – 2021. 04. 15-én.

Szakmai kapcsolatok:

- Együttműködést kezdtünk az Ember és Környezet Interakciók Intézetével (ELTE Szervezet- és Környezetpszichológia Tanszékének átalakulásával kialakult új intézmény) kutatások indítása terén. Az együttműködés első lépéseként Dr. Düll Andrea az intézet vezetője előadást tartott az Országos Iskolakert-fejlesztési Program Mentortalálkozóján,
- Folytattuk együttműködésünket a Magyar Biokultúra Szövetséggel, ökológiai gazdálkodásban járatos szakembereikkel végeztük az Alapozó Alprogram kertészeti mentorálásait az iskolákban,
- Idén is aktív együttműködést folytattunk a GreenDependent Intézetével, rajtuk keresztül az elmúlt évek során többszáz őshonos gyümölcsfa talált már gazdára az iskolakertekben.

Az Alapítvány 2020 évi munkájának támogatói voltak:

- Rédei Kertimag Zrt. (Iskolakertekért Díj),
- OÁZIS kertészet:
Minden az Iskolakert-hálózathoz csatlakozó hálózati tag 10 000 Ft-os vásárlási utalványt kap és minden hálózati tag félévente szintén 10 000 Ft-os vásárlási utalványt kap, ha az alapítvány által meghirdetett témákban aktivitást mutat.

Szervezet:

- Kuratóriumunk összetétele változatlan. Az Országos Iskolakert-fejlesztési Programban két fő főállásban, egy fő mellékállásban tevékenykedett, munkánkat projektmenedzser továbbá félállású irodai munkatárs segítette.

Önkéntesség:

- Önkénteseket hivatalosan fogadó szervezetként működtünk, önkénteseink száma idén 45 fő volt.

TERVEINK 2021. ÉVRE:

- Szeretnénk folytatni az Iskolakerti Alapozó Alprogramot a IV. ütemmel, amennyiben erre felkérést kapunk,
- szeretnénk tovább erősíteni az egyházzal való kapcsolatokat, a Váci Egyházmegye mellett további egyházmegyéknek is felhívni a figyelmét az iskolakertek jelentőségére, bemutatva szerepüket többek között a teremtésvédelem mindennapi gyakorlásában és megélésében,
- szeretnénk az iskolakertek terápiás vonatkozásaival többen foglalkozni,
- terveink között szerepel „Iskolakerti kurzusok” címmel kisfilm sorozat elindítása - kisfilmek forgatásai óvodakerti és iskolakerti jogyakorlati helyszíneken,
- szeretnénk vándorkiállításunkat további hazai és határon túli helyszínekre is eljuttatni,
- korábbi kiadványaink újra kiadása megvalósítási szakaszba érkezett, tervezzük e-könyv formában árusítani,
- tervezzük egy új közös kiadványt megvalósítani a Magyar Biokultúra Szövetséggel iskolakertészet ökológiai szemlélettel témakörben,
- tervezzük tevékenységeinket szolgáltatások formájában megfogalmazni és közzétenni,
- tervezzük kutatási tevékenységek generálását az iskolakert pozitív hatásainak tudományos alátámasztására,
- keressük további támogatókkal való együttműködés lehetőségét, mind az Alapítvány alaptevékenységének, mind az Iskolakert-hálózat számára kiírt saját módszertani pályázataink támogatására,
- tervezzük további nemzetközi kapcsolatok építését egyfelől német és francia nyelvterületeken, másfelől a Kárpát-medence magyarlakta településein.

Budapest, 2021. június 18.